ДОПИТЛИВА БЕССІ

Бессі – хороша дівчинка, не пустунка, не торохтійка, вона любить поміркувати про се, про те і весь час запитує "чому", бо намагається зрозуміти, що відбувається навколо неї. Одного разу вона спитала:

– Мамо, чому навколо так багато страждань і нещасть? Чому все це?

Запитання було неважке, і мати, не замислюючись, відповіла:

– Для нашого ж щастя, донечко. В своїй незбагненній мудрості господь бог посилає нам ці випробування, щоб навернути нас на добру путь і зробити нас кращими.

– Значить, це він посилає нам страждання?

– Авжеж.

– Всі страждання, мамо?

– Авжеж, люба. Ніщо не чиниться без його волі, але він посилає їх, сповнений любові до нас, бажаючи зробити нас кращими.

– Це дивно, мамо.

– Дивно? Ну що ти, люба. Мені це не здається дивним. Всі думають, що так повинно бути, що це милосердно і мудро.

– Хто ж перший почав так думати, мамо? Ти?

– Ні, маленька, мене цього вчили.

– Хто тебе вчив цього, мамо?

– Я вже не пам’ятаю. Мабуть, моя мати або ж священик. У всякому разі, всі знають, що це правильно.

– А мені це здається дивним, мамо. Скажи, бог послав тиф Білі Норісу?

– Бог.

– Нащо?

– Як то нащо? Щоб навернути його на праведну путь, щоб зробити його кращим.

– Але ж він помер від тифу, мамо. Він не може зробитися кращим!

– Ах, я й забула. Ну, значить, у бога була інша мета. У всякому разі, це була мудра і милосердна мета.

– Що ж це була за мета, мамо?

– Ти стомлюєш мене, любенька. Можливо, бог хотів послати випробування батькам Білі!

– Але це нечесно, мамо! Якщо бог хотів послати випробування батькам Білі, навіщо ж він убив Білі?

– Не знаю, любенька. Я можу лише сказати тобі, що мета його була мудра і милосердна.

– Яка мета, мамо?

– Він хотів... він хотів покарати батьків Білі. Вони, може, согрішили і були покарані.

– Але ж помер Білі, мамо! Хіба це справедливо?

– Авжеж, справедливо. Бог не робить нічого такого, що було б несправедливим. Ти зараз цього не зрозумієш, а от коли виростеш велика, тоді тобі буде зрозуміло, що все, що робить бог, мудро і справедливо.

Мовчання.

– Мамо, це бог обвалив дах на дядька, який виносив з будинку бабусю?

– Авжеж, любенька. Стривай! Чого це ти питаєш таке? Ти повинна пам’ятати одне: будь-яке діяння боже свідчить про його всемогутність, правосуддя і любов до людей.

– А от коли п’яний ударив вилами малятко, а місіс Уелч...

– Це зовсім не твоє діло. А втім, бог, мабуть, хотів послати випробування цій дитині, навернути її на добру путь.

– Мамо, містер Борджес сказав, що мільйони мільйонів маленьких істот нападають на нас і змушують нас хворіти холерою, тифом і ще силою-силенною хвороб. Мамо, це бог посилає їх?

– Звичайно, донечко, звичайно. А як же інакше?

– Навіщо він посилає їх?

– Щоб навернути нас на добру путь. Я тобі вже сказала.

– Але ж це страшенно жорстоко, мамо! Це безглуздо. Якби мені...

– Замовч, зараз же замовч! Ти хочеш, щоб нас ударив грім?

– Мамо, минулого тижня дзвіницю вдарило громом, і церква згоріла. Що, бог хотів навернути церкву на добру путь?

Стомлено:

– Не знаю, можливо...

– Блискавка вбила тоді свиню, яка ні в чому не була винна. Бог хотів навернути цю свиню на добру путь, мамо?

– Люба моя, ти, мабуть, хочеш погуляти. Іди побігай трохи.

– Але ж ти тільки уяви собі, мамо! Містер Холістер каже, що в кожного птаха, в кожної жаби чи ящірки, в кожної живої істоти є ворог, що його послано божественним провидінням кусати їх, завдавати прикрощів, мучити, вбивати, висотувати з них жили і напучувати їх на путь істини, щоб вони були праведні й богобоязливі. Чи не так, мамо? Я тому питаю, що містер Холістер сміявся, коли говорив це.

– Цей Холістер негідник, і я забороняю тобі слухати його.

– Чому ж, мамо, він так цікаво оповідає і, як на мене, намагається бути праведним. Він сказав, ніби оси ловлять павуків і замуровують їх у своїх підземних гніздах – живих! – і там під землею вони мучаться багато-багато днів, а голодна осина малеча з’їдає їм лапки й гризе черевця, щоб павуки навчилися бути праведними і богобоязливими, щоб вони співали господу богу хвалу за його несказанну добрість. На мою думку, містер Холістер добра людина, просто молодець. Коли я спитала його, чи він би чинив так з павуками, він відказав, що хай його грець ухопить, якщо він

це зробить, а потім сказав... Мамцю, тобі зле? Побіжу гукну когось на допомогу. Хіба можна сидіти в місті в таку спеку?

1909